

Lapsivaikutusten arviointi

Ryhmäperhepäivähoitokoti Sinikellon ja perhepäivähoidon lakkauttaminen

Talousarviossa 2026 on kirjattu varhaiskasvatuksen tulevia toimintaympäristön muutoksia seuraavasti:

- Ryhmis Sinikello lakkautetaan 1.8.2026 alkaen. Lakkautus ajoitetaan toimintakauden vaihteeseen, jotta lapsiryhmät voidaan koostaa toimintakauden alusta jo mahdollisimman pitkälle sellaisina, kuin ne tulevat olemaan uusiin päiväkotitiloihin muutettaessa.
- Suvannon remontti etenee ja valmista pitäisi olla vuoden 2026 lopussa ja toiminta uusissa tiloissa päästäneen aloittamaan tammikuussa 2027. Varhaiskasvatuksesta Suvannon uusiin päiväkotitiloihin muuttaa päiväkotitilat Kissankello sekä Kivikoululta Viskarit sekä nyt perhepäivähoidossa olevat lapset. Perhepäivähoito lakkautetaan samassa yhteydessä.

Koska muutoksilla on suoria vaikutuksia lapsiin, on muutosten vaikutuksista tehtävä lapsivaikutusten arviointi.

Nykytilan kuvaus

Valtakunnallisesti varhaiskasvatukseen osallistuu n. 80 prosenttia 1–6- vuotiaista lapsista. Savitaipaleella keväällä 2026 varhaiskasvatukseen osallistuu 84 % kaikista 1–6- vuotiaista. Alla olevaan taulukkoon on koottu vuonna 2026 kuusi vuotta täyttävien ja sitä nuorempien lasten määrät. Varhaiskasvatukseen tulee uusia lapsia pitkin toimintakautta ja kaikkia paikkoja ei voida siitä syystä täyttää heti toimintakauden alussa. Vuonna 2026 syntyvien lasten määrää ei vielä tiedetä, mutta osa heistäkin tulee varhaiskasvatukseen piiriin jo vuonna 2027.

Syntymävuosi	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Yhteensä
Lasten määrä	27	13	17	14	17	12	100

Taulukko 1. Lasten määrä Savitaipaleella

Savitaipaleen varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä yhteensä 87 paikkaa ja lisäksi esiopetukseen otetaan koko ikäluokka ja myös heille järjestetään tarvittaessa esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus. Eskarilaisten täydentävän varhaiskasvatukseen paikkoja ei ole laskettu mukaan tuohon 87 paikkaan, koska esiopetuksessa olevien lasten määrä vaihtelee vuosittain. Kokonaispaikkamäärästä 71 on kirkonkylällä ja 16 paikkaa Heitinlahdessa.

Päiväkotitilat Kissankellossa on kaksi ryhmää, 12 lapsen alle 3-vuotiaiden ryhmä ja 18 lapsen 3–4-vuotiaiden ryhmä. Lisäksi vuorohoitoa järjestetään Kissankellossa kulloisenkin tarpeen mukaisesti. Päiväkotitilat Kissankello on toiminut väistötiloissa vuodesta 2023 lähtien. Kumpikin Kissankellon ryhmä on täynnä keväällä 2026. Syksyn lapsimäärä ei ole vielä tarkkaan tiedossa, mutta tilanne vaikuttaa optimaaliselta. Alle 3-vuotiaiden ryhmässä on 8 lasta ja yli 3-vuotiaiden ryhmässä on 14 lasta.

Kivikoululla on esiopetusryhmä ja 5-vuotiaiden viskari-ryhmä. Esiopetukseen osallistuu koko ikäluokka, eikä esiopetukselle voida asettaa maksimikokoa. Ryhmiä muodostetaan lasten määrän mukaisesti joko yksi tai kaksi. Viskari-ryhmässä paikkaluku on 21. Keväällä 2026 esiopetuksessa on 21 lasta ja viskarissa 23 lasta. Viskari-ryhmä on jaettu kahteen osaan. Syksyllä 2026 esiopetusikäisiä lapsia on 27, joten esiopetus on varhaiskasvatuslain saneleman ryhmän maksimikoon mukaisesti järjestettävä kahdessa ryhmässä. Viskari-ryhmässä lapsimäärä on syksyllä 12 lasta.

Päiväkoti Heitsassa on 1–5- vuotiaiden ryhmä, jossa on 16 paikkaa. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätöksen 19.3.2025 § 11 mukaisesti Heituinlahdessa järjestetään esiopetusta, mikäli esiopetusryhmään tulevien lasten määrä on vähintään viisi lasta. Keväällä 2026 päiväkoti Heitsassa on 16 lasta eli se on täynnä ja syksyllä 2026 tämän hetken tiedon mukaan siellä on 14 lasta.

Ryhmis Sinikellossa on kahdeksan varhaiskasvatuspaikkaa. Vuoden 2026 alussa kirjoilla on ollut seitsemän lasta, koska Sinikello on toiminut myös kolmen perhepäivähoidossa olevan lapsen varahoitopaikkana ja yksi paikka on pidetty tarkoituksella tyhjänä, jotta maksimikapasiteetin ylitys olisi mahdollisimman vähäistä. Pääsääntöisesti Sinikellossa on ollut 1–4-vuotiaita lapsia. Joitain poikkeuksia lukuun ottamatta lapset ovat siirtyneet Viskari-ryhmään Kivikoululle elokuussa sinä vuonna, jona ovat täyttäneet 5 vuotta. Sinikellossa työskentelee kaksi vakinaisessa työsuhteessa olevaa lastenhoitajaa. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätöksen 17.09.2024 § 48 mukaisesti Sinikello on ollut suljettuna koulujen loma-aikoina sekä kesällä juhannuksesta heinäkuun loppuun. Tällöin varhaiskasvatus on järjestetty sitä tarvitseville muissa avoimissa omissa yksiköissä. Päätöksen mukainen toiminta on jäänyt pysyväksi käytännöksi.

Tämän hetken tiedon mukaan syksyille 2026 Sinikelloon olisi jäämässä kolme lasta. Uusista varhaiskasvatushakemuksista, joissa aloitus ajoittuu syksyille 2026, vain yhdessä on vaihtoehtoina joko perhepäivähoito tai ryhmis Sinikello.

Omassa kodissaan työskenteleviä perhepäivähoitajia on kolme. He ovat kaikki vakinaisessa työsuhteessa. Lapsia perhepäivähoidossa on tällä hetkellä yhteensä kymmenen. Perhepäivähoidon varahoitoa on järjestetty ryhmis Sinikellon lisäksi päiväkoti Heitsassa yhdelle lapselle ja päiväkoti Kissankellossa kuudelle lapselle. Perhepäivähoidossa on pääsääntöisesti ollut 1–4-vuotiaita lapsia. Lapset ovat siirtyneet yleensä päiväkotiin elokuussa sinä vuonna, jona ovat täyttäneet 4 tai 5 vuotta. Syksyllä perhepäivähoidossa olisi tämän hetken tiedon mukaan kahdeksan lasta.

Lapsia siirretään normaalisti varhaiskasvatuksessa ryhmästä toiseen iän mukaan. Kolme vuotta täyttäneet siirretään joko toimintakauden aikana tai viimeistään uuden toimintakauden alusta alle 3-vuotiaiden ryhmästä isompiin ryhmään. 5-vuotiaat ovat pääsääntöisesti omana ryhmänään. Siirtyminen iän mukaisesti on pedagogisesti perusteltua ja se tukee lapsen kasvua ja kehitystä, kun ryhmässä on saman ikäisiä lapsia. Varhaiskasvatus voidaan järjestää myös ns. sisarusryhmissä, kuten päiväkoti Heitsassa, jossa kaiken ikäiset lapset ovat samassa ryhmässään. Sisarusryhmän etuja on se, että pienemmät lapset voivat katsoa mallia isommista ja isommat taas oppivat ottamaan pienemmät huomioon.

Muutokset ja niiden vaikutukset

Ryhmis Sinikellon lakkauttamisen myötä varhaiskasvatuspaikkojen määrä laskee tilapäisesti 79:ään. Paikkojen määrä kuitenkin lisääntyy uuden päiväkotitilan valmistuessa, vaikka myös perhepäivähoito lakkaa samassa yhteydessä. Esiopetus jatkaa Kivikoululla siihen asti, kunnes esiopetusryhmä/ryhmät mahtuvat Europaeuksen koululle. Oppilasennusteen mukaan tämä tapahtuisi lukuvuonna 2028–2029. Tällöin esiopetus siirtyisi perusopetuksen alaisuuteen, mutta esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus pysyisi varhaiskasvatuksen alaisena, vaikka se järjestettäisiinkin koulun tiloissa. Myös esiopetuksessa olevilla lapsilla on varhaiskasvatuslain mukainen oikeus varhaiskasvatukseen.

Ryhmis Sinikellon lakkauttaminen tuo kustannussäästöä ja toiminnan tiivistäminen synergiaetua. Pienet yksiköt ovat varsin haavoittuvia henkilöstön akuuteissa poissaolotilanteissa. Sinikellon lapset on mahdollista sijoittaa muihin yksiköihin tai perhepäivähoitoon. Sinikellon lapsia ei ole laskettu mukaan edellä esitettyyn arvioon syksyn lapsimääristä yksiköissä, koska ei ole vielä varmuutta, mihin heidät sijoitetaan. Lasten osalta siirtyminen isompaan ryhmään vaatii sopeutumista, mutta he pääsevät ryhmäytymään omaan ikäluokkaan ja saavat vertaiskontakteja. Savitaipale on sen verran pieni kunta, että todennäköisesti päiväkotiryhmissä on lapsille ennalta tuttuja muita lapsia. Lakkauttaminen on ajoitettu kesäaikaan, jotta lasten ei tarvitse siirtyä toiseen ryhmään ja yksikköön kesken toimintakauden.

Sinikellon lakkauttaminen kaventaa perheiden valinnanvaraa varhaiskasvatuspaikkaa hakiessa. Sinikellossa oleville lapsille tulee lyhyessä ajassa useita muutoksia, kun elokuussa vaihdetaan yksikköä ja taas joulutammikuussa. Mikäli lapset sijoitetaan syksyksi päiväkotiki Kissankehoon, tulee jälkimmäinen muutos tapahtumaan yhdessä tutun ryhmän kanssa. Mikäli kaikki lapset sijoitetaan perhepäivähoitoon, voivat he todennäköisesti jatkaa yhdessä Sinikellosta tutujen kavereiden kanssa ja muutos uuteen, isompaan ryhmään tapahtuu vasta uuteen päiväkotiin siirryttäessä. Syksyn sijoituspaikan valinnassa kuunnellaan perheiden toiveita ja pyritään tekemään kaikille mahdollisimman hyvä ratkaisu. Kodinomaisessa Sinikellossa on lasten osallisuus toiminnan suunnitteluun ollut luontevaa ja henkilöstö on pystynyt huomioimaan lasten toiveita hyvin. Lasten osallisuus toteutuu myös isommissa yksiköissä ja toiminnassa voidaan ottaa huomioon ikäryhmälle ominaiset tarpeet sekä tukea pedagogisesti lapsen yksiköllistä kasvua ja kehitystä.

Sinikellon lastenhoitajilla on kelpoisuus toimia myös päiväkodissa lastenhoitajana ja heille on tarvetta muissa yksiköissä. Tämä vähentää määräraikaisen henkilöstön tarvetta.

Yksikkö	Paikkamäärä huhtikuu 2026	Paikkamäärä elokuu 2026	Paikkamäärä tammikuu 2027
Päiväkoti Kissankello	30	30	-
Päiväkoti Heitsa	16	16	16
Viskari	21	21	-
Pperhepäivähoito	12	12	-
Ryhmis Sinikello	8	-	-
Uusi päiväkoti	-	-	75
Yhteensä	87	79	91

Taulukko 2. Paikkamäärät varhaiskasvatuksessa

Perhepäivähoidon lakkauttamisella varhaiskasvatuksesta vähenee kaksitoista paikkaa. Koska uusi päiväkoti tarjoo 75 paikkaa, kasvaa kokonaispaikkamäärä nykyisestä neljän paikan verran. Myös perhepäivähoidon lakkauttaminen kaventaa perheiden valinnanmahdollisuuksia varhaiskasvatuspaikkaa hakiessa. Perhepäivähoidon kysyntä on kuitenkin laskusuunnassa. Lähiseudun muissa pienissä kunnissa perhepäivähoidosta on luovuttu jo aiemmin ja varhaiskasvatus on keskitetty päiväkoteihin.

Perhepäivähoito on erityisesti alle 3-vuotiaille lapsille hyvä varhaiskasvatuksen muoto kodinomaisuutensa ja pienen ryhmän vuoksi. Alle 3-vuotiaiden kasvun ja kehityksen ominaispiirteet pystytään hyvin huomioimaan myös päiväkodissa ja pienryhmätoiminnan avulla sosiaalisten kontaktien määrää voidaan rajata pienille sopivaksi. Varahoitojärjestelmän vuoksi päiväkotiryhmätkin ovat tulleet myös perhepäivähoidon lapsille tutuiksi ja lasten on sitä myöten helpompaa sopeutua päiväkotiin.

Perhepäivähoitajat on mahdollista siirtää työskentelemään päiväkodeissa, jolloin uuteen päiväkotiin ei tarvitse rekrytoida uutta henkilöstöä.

Päiväkotitoiminta Heituinlahdessa jatkuu ennallaan niin kauan, kun päiväkodin ylläpitäminen on lapsimäärien puolesta järkevää.

Huoltajien näkökulma muutoksiin ja niiden vaikutuksiin

Sinikellon ja perhepäivähoidon lasten vanhemmat kutsuttiin 15.4.2026 tilaisuuteen, jossa vs. päiväkodin johtaja ja hyvinvointijohtaja kuulivat heidän näkemyksiään päiväkodin sekä perhepäivähoidon lakkauttamisesta. Tilaisuus järjestettiin Kivikoululla ja siihen osallistui kymmenen vanhempaa. Vanhemmat kritisivat aiheellisesti myöhäistä kuulemistä asian osalta.

Perheiden kannalta on ollut tärkeää, että Savitaipaleella on ollut mahdollisuus viedä lapsi pieneen yksikköön hoitoon. Se oli monelle tilaisuuteen osallistuneelle ollut syy muuttaa kuntaan. Erityisesti pienten lasten kannalta heräsi huoli suurempien hoitoyksiköiden vaikutuksista.

Vanhempia huolestutti sairauksien lisääntyminen sekä pienten lasten pärjääminen suuremmissa ryhmissä. Vanhemmat totesivat, että pitävät pienet lapset mieluummin kotona pidempään, kun tuovat suurempaan yksikköön hoitoon. Sen taas todettiin vaikuttavan kunnan verotuloihin. Vanhemmat huomauttivat, että mahdollisuus laittaa lapsi pienempään hoitopaikkaan vaikuttaa kunnan pito- ja vetovoimaan. Erilaisuutta ja valinnan mahdollisuutta lapsen hoitopaikan valinnassa pidettiin rikkautena ja sillä todettiin olevan vaikutusta perheiden muuttohalukkuuteen Savitaipaleelle. Vanhemmat korostivat, että pienimpien lasten kohdalla kustannustehokkuusajattelun tulisi olla toissijainen asia. Tärkeintä on mennä lapsen kehitys ja etu edellä.

Pienten hoitoyksiköiden hyväksi puoliaksi nostettiin mm. tutut aikuiset ja lasten yksilöllinen huomioiminen. Isompien hoitoyksiköiden haasteeksi mm. mahdollisesti lisääntyvät sairaudet ja pienten lasten pärjääminen isommassa yksikössä.

Uuden valmistuvan päiväkotitilauksen osalta huolta aiheutti seuraavat asiat:

- päiväkodin tilat ja niiden metelitaso
- ulkopihan koko ja aurinkoinen sijainti (onko aurinkosuojia ja varjoisia paikkoja)
- sijainti lähellä tietä (katupöly kesällä)